

Ügyszám: NAIH/2017/ ¹⁰⁰² / IV.
Előzmény: NAIH/2016/3292/IV.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

az Országos Roma Önkormányzat által nem teljesített közérdekű adatigényléssel kapcsolatban

Egy állampolgár beadvánnyal fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), melyben az Országos Roma Önkormányzat (a továbbiakban: ORÖ) által nem teljesített közérdekű adatigénylései kapcsán fogalmazta meg panaszát.

Az adatigénylést 2016. március 29-ei keltezéssel küldte az adatigénylő az ORÖ részére, melynek tárgyát az alábbiakat tartalmazó dokumentum másolatára vonatkozóan jelölte meg:

- Az ORÖ megválasztott képviselői közül 2016. február 26. napját követően az adatszolgáltatás teljesítéséig bezárólag, dátum, valamint összeg szerinti bontásban, név szerint mely képviselők és milyen jogcímen részesültek útiköltség térítésben;
- Az ORÖ által finanszírozott irodák számát megyékre, településekre – utca és házszám megjelölésével – lebontva;
- Az ORÖ megválasztott képviselői közül – név szerint – kikkel kötöttek szerződést és milyen időtartamra, milyen összegben az iroda fenntartásával összefüggésben;
- Az ORÖ által finanszírozott irodák alkalmazottainak névsorát, alkalmazásukkal összefüggő javadalmazásuk összegét megyékre, településekre – utca és házszám megjelölésével – lebontva;
- Az ORÖ által finanszírozott irodák szerződéseinek elektronikus másolatát;
- Az ORÖ által finanszírozott irodák költségeivel összefüggő elszámolási szabályzat, vagy azok elszámolásának módját szabályozó iránymutatást kérte megküldeni a beadványozó.

A Hatóság tájékoztatta az ORÖ-t, hogy az ügyben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított.

A Hatóság tájékoztatta az ORÖ-t, hogy a Hatósághoz visszaérkezett térítvények tanúsága szerint a NAIH/2016/3292/2/IV. ügyiratszámú megkeresés 2016. május 24-én, a NAIH/2016/3292/4/IV. ügyiratszámú ismételt megkeresés pedig 2016. július 7-én újfent átvételre került, továbbá a NAIH/20163292/6/IV. ügyiratszámú Hatóság által küldött felszólítást is átvette az ORÖ munkatársa, mint ahogyan a NAIH/3292/9/IV. ügyiratszámú ismételt felszólítást is 2016. szeptember 22-én, azonban az azokban meghatározott határidő eredménytelen eltelte, valamint az ORÖ részéről elmaradt válasz okán, továbbá az érintettől érkezett tájékoztatás miatt szükségessé vált az ORÖ ismételt megkeresése.

Az adatigénylő arról tájékoztatta a Hatóságot 2016. június 22-én, hogy az ORÖ továbbra sem teljesítette közérdekű adatigénylését. Erre tekintettel, továbbá figyelemmel arra, hogy az ORÖ az együttműködés teljes hiányát tanúsította jelen vizsgálattal kapcsolatban, a Hatóság az alábbi megállapításokat tette a vizsgálat eredményeként.

Az 3. § 5. pontja alapján közérdekű adat: „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.”

Az Infotv. 3. § 6. pontjának megfelelően a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli közérdekből nyilvános adat. Az Infotv. 26. § (2) bekezdése a közérdekből nyilvános adat fogalmát azzal pontosítja, hogy a közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az ORÖ mint közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásával kapcsolatos adatok az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése, valamint az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében közérdekű adatok. A gazdálkodási adatok megismerését kizárólag az Infotv. 27. §-ában meghatározott körben lehet korlátozni.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése kimondja, hogy az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az Infotv.-ben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. Az Infotv. 28. § (1) bekezdése alapján közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be.

Az Infotv. 27. § (3) bekezdése értelmében – főszabály szerint – a központi költségvetés felhasználásával, költségvetést érintő juttatással összefüggő adatok közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, még akkor is, ha a közfeladatot ellátó szervek magántulajdonban lévő gazdasági társasággal vagy természetes személlyel kötnek szerződést. Az Infotv. 27. § (3)-(3b) bekezdései – a korábbi „üvegseb-szabályok” tartalmát megtartva – közérdekből nyilvános adatnak minősítik a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal történő rendelkezéssel, annak megterhelésével az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adatot, valamint azt az adatot, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli.

A fentiekre tekintettel a Hatóság felhívta az ORÖ figyelmét arra, hogy az Infotv. 27. § (3)-(3b) bekezdései értelmében sem az ORÖ mint közfeladatot ellátó szerv, sem a vele szerződő felek nem hivatkozhatnak üzleti titokra az adatigénylés teljesítésekor, kizárólag a védett ismereteket (a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:47. § (2) bekezdés) lehet az Infotv. 30. § (1) bekezdése alapján felismerhetetlenné tenni az adatigénylés teljesítése során.

A Hatóság tájékoztatta továbbá arról is az ORÖ-t, hogy a hatályos jogszabályok szerint a közfeladatot ellátó szervek kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó minden adat közérdekű, függetlenül attól, hogy nyilvánosságuk korlátozott-e, és az egyes dokumentumok vonatkozásában nem az iratelv, hanem az adatelv érvényesül. Ez valójában azt jelenti, hogy egy-egy dokumentumon belül lehetnek személyes adatok, minősített adatok, védett ismeretek, üzleti titok, illetve döntéselőkészítő adatok, azonban ezekre mint az adatigénylő által nem megismerhető adatokra való hivatkozással nem lehet megtagadni egy teljes dokumentumra irányuló adatigénylés teljesítését, hanem az Infotv. 30. § (1) bekezdése alapján a másolaton a meg nem ismerhető adatokat felismerhetetlenné kell tenni.

Az Alkotmánybíróság a 34/1994. (VI. 24.) számú határozatában a következőket fejtette ki: „A közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jog, mint a kommunikációs alapjogok egyik nevesített joga - ahogy erre az Alkotmánybíróság a fentiekben utalt - nem korlátozhatatlan alapjog ugyan, de a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának egyik feltételeként és annak részeként kitüntetett alkotmányos védelemben részesül. Ez azt jelenti, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket is megszorítóan kell értelmezni, mert az információszabadság, a közhatalom gyakorlásának nyilvánossága, az állam és a végrehajtó hatalom tevékenységének átláthatósága, ellenőrizhetősége feltétele a bírálat jogának, a kritika szabadságának, a szabad véleménynyilvánításnak. Ez az alapjog tehát - az alkotmányos korlátok megítélésével összefüggésben - legalább annyi alkotmányos védelmet élvez, mint az „anyajog”, a véleménynyilvánítás szabadságjoga. A nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája.”

A fentiek okán a Hatóság megállapította, hogy az ORÖ az Infotv. rendelkezéseit nem tartotta be, amikor 2016. március 29-e óta jelen jelentés keltéig nem teljesítette a beadványozó közérdekű adatigénylését, továbbá amikor az Infotv. 54. § (2) bekezdését figyelmen kívül hagyva, nem reagált semmilyen módon a Hatóság két, NAIH/2016/3292/2/V. és a NAIH/2016/3292/4/V. ügyiratszámú megkereséseire, sem pedig a Hatóság NAIH/2016/3292/6/V. és a NAIH/2016/3292/9/V. ügyiratszámú felszólításaira.

A Hatóság tájékoztatta az ORÖ elnökét, hogy az Infotv. 56. § (2) bekezdése szerint „az adatkezelő – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított **harminc napon belül** írásban tájékoztatja a Hatóságot”.

A Hatóság felhívta a figyelmet arra is, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 220. § (1) bekezdés a) pontja szerint közérdekű adattal visszaélésnek minősül a közérdekű adatok adatigénylő elől történő eltitkolása is.

Az Infotv. 58. § (1) bekezdése szerint, amennyiben a vizsgálat eredményeként a jogsérelem orvoslására, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyének megszüntetésére nem kerül sor, a Hatóság a harminc napos tájékoztatási határidő lejártát követő harminc napon belül dönt a szükséges további intézkedések megtételéről.

A fentiek alapján – tekintettel arra, hogy az ORÖ semmilyen formában nem kommunikált a Hatósággal a megkereséseket, valamint felszólításokat követően sem – a Hatóság az ügyben az Infotv. 59. §-ának (1) bekezdése alapján jelentést bocsát ki. A Hatóság jelentése az Infotv. 59. § (3) bekezdése alapján nyilvános, ezért azt a Hatóság a honlapján elérhetővé tette. Az Infotv. 59. §

(5) bekezdése értelmében a Hatóság jelentése bíróság vagy más hatóság előtt nem támadható meg.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2017. február „7”

Üdvözlettel:

